

nieuwsbrief december 2011

MEDISCHE MISSIE ZUSTERS

Moderne Communicatie in Afrika

Invloeden nieuwe
communicatiemiddelen

India en Informatie Technologie

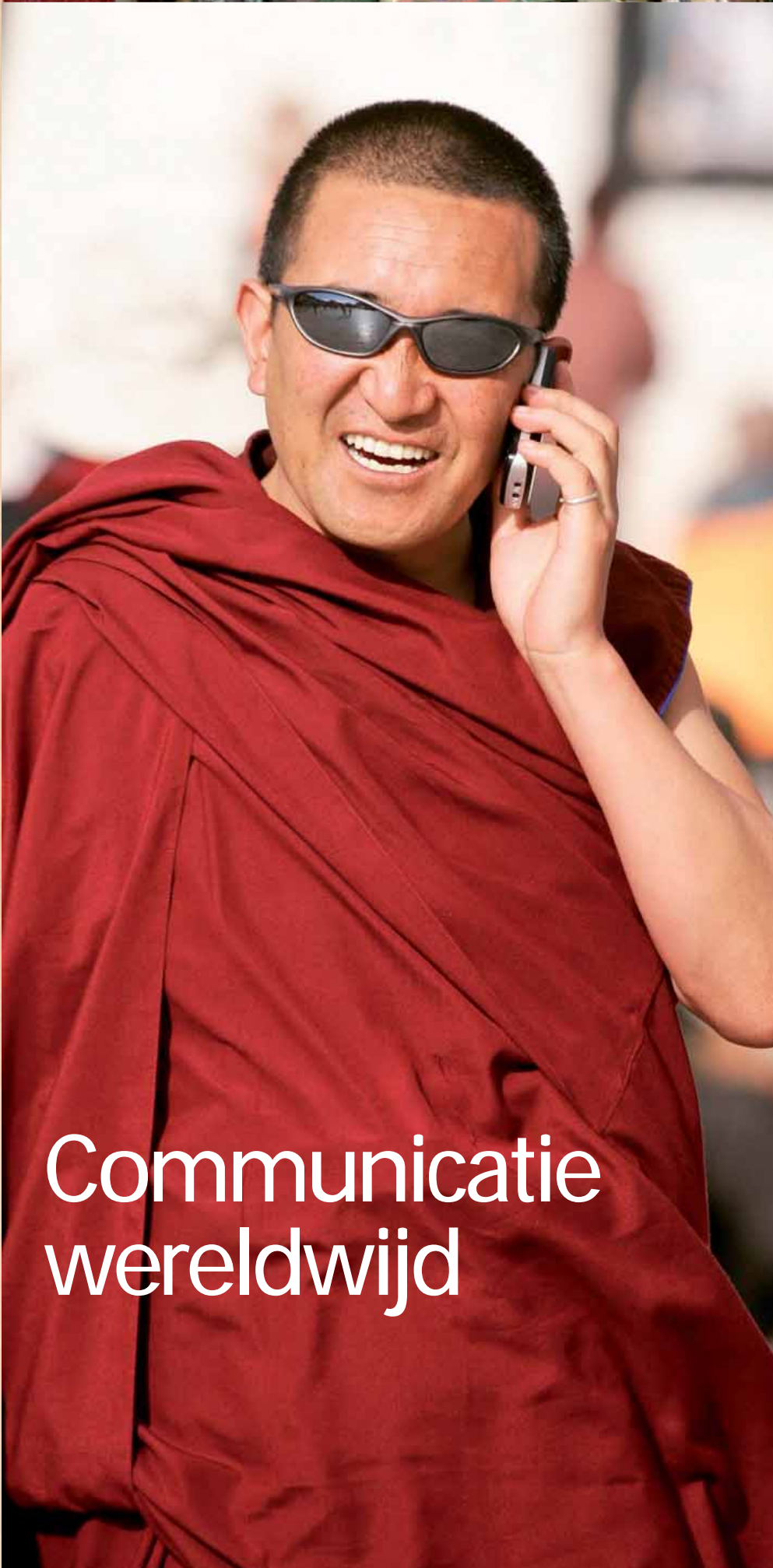
Een niet te negeren mededinger in IT

Mobiel in Afrika

De inzetbaarheid van mobieltjes

Zeven vragen aan...

Mirjam Koevoets over gezondheids-
zorg en haar vele aspecten

Communicatie wereldwijd

Colofon

Medische Missiezusters is een uitgave van de Stichting Vrienden van de Medische Missiezusters om geïnteresseerden te informeren over leven en werk van de medische missiezusters.

Redactie

Magda Van Hoyweghen, MMZ
Mirjam Koevoets, MMZ
Tjitze Vogel
Natascha Catoire (eindredactie)

Commentaar en reacties

Te richten aan:
Redactie,
vriendenmmz@antenna.nl

Nederland

Wittevrouwensingel 55
3572 CB Utrecht
Telefoon 030 2732 503
ING Bank 33 56 00
Rabobank 3642 60 602

België

Ciamberlanidreef 25/2
B-9120 Beveren
Telefoon 03 2954 090
ING Bank 320 015 396 596

Internet

E-mail:
vriendenmmz@antenna.nl
Website:
www.medischemissiezusters.nl

Vormgeving

Arti Medica, Ben Kooloos
www.artimedica.nl

Druk

ID Print, Roelofarendsveen

Foto's

Archief MMZ

Medische Missiezusters wordt tweemaal per jaar toegezonden aan donateurs en geïnteresseerden. Ook interesse? Stuur een mailtje of bel met het kantoor in Utrecht. De nieuwsbrief wordt kosteloos toegezonden, er wordt gevraagd om een vrijwillige bijdrage.

De Stichting Vrienden MMZ is bij de fiscus geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De Vrienden betalen geen belasting over schenkingen, erfenissen en legaten, u kunt giften aftrekken van de belasting.

ISSN: 0926-1281

Van de redactie

In 1968 vertrok ik naar Zuid Afrika, na een toch enigszins dramatisch afscheid van mijn ouders en familie. Je ging héél ver weg en zou elkaar minstens 5 jaar niet zien. Ik ging met het vliegtuig en arriveerde, met een tussenstop in Rome, 12 uur later in Johannesburg. Een hele verbetering in vergelijking met mijn mmz voorgangsters die 10 jaar eerder een aantal weken op een boot hadden doorgebracht.

Ik heb zo'n 17 jaar in Afrika gewoond en gewerkt en heb in die jaren nooit naar huis gebeld. Wel eens geprobeerd. Vanuit Siteki, Swaziland moest je een telefoongesprek naar het buitenland aanvragen bij degene die de post op de Centrale bemande. Als hij al wist hoe het werkte probeerde hij met een slinger en van die grote pennen via de hoofdstad Mbabane contact te krijgen met de Centrale in Johannesburg die dan trachtte verbinding te krijgen met Nederland. Meestal ging er ergens onderweg wel iets fout. Mocht het wel lukken schreeuwde je tussen de echo's en het gekraak je boodschap en hield je het zo kort mogelijk vanwege de hoge kosten per minuut. Wel was er correspondentie met thuis. Luchtpostbrieven deden er 14 dagen over. Best vervelend toen mijn zus schreef dat het toch erger was met papa dan de dokter aanvanke-lijk dacht; hij zou wel een paar weken in bed moeten blijven. "Wat is er dan met hem?" vroeg ik dezelfde dag in mijn brief terug. Tegen de tijd dat ik daar antwoord op kreeg waren er voor mijn vader inmiddels 6 weken voorbij en liep hij weer vrolijk rond.

Toen ik in 1985 naar Nederland terugkwam was de PC populariteit aan het winnen en ook in ons mmz bestuur begonnen we in de vroege jaren 90 voorzichtig over de aanschaf ervan te praten. We kregen van binnenuit veel commentaar; moesten we nou echt aan al die nieuwig-heden meedoen? Nu geniet ik volop van de nieuwe communicatie technieken. Familieleden en medezusters in het buitenland zijn gemakkelijk te bereiken met 'n mailtje of sms'je en lijken daar-door veel minder ver weg.

Ondertussen verbinden moderne communicatiemiddelen de wereld op allerlei verschillende manieren. We kunnen skypen, twitteren, sms'en, e-mailen, en vanaf elke hoek van de straat mobiel telefoneren. Opstanden en basisbewegingen in de hele wereld worden er mee ondersteund en projecten per telefoon en internet gecoördineerd. In dit nummer leest u meer over de invloed van moderne communicatiemiddelen en technieken op de wereld en op onze missie.

Wij wensen u vredevolle kerstdagen, alle goeds voor het nieuwe jaar en veel leesplezier.

Mirjam Koevoets

In de nieuwsbrief van juni jl. hebben we u geïnformeerd over het ziekteverlof van de secretaris van 'De Vrienden' Mark van Kuilenburg. Vanaf 1 september is Natascha Catoire werkzaam voor 'De Vrienden'. Natascha is redactielid en eindredacteur van de nieuwsbrief. Suggesties, ideeën of vragen met betrekking tot de nieuwsbrief kunt u richten aan de redactie, vriendmmz@antenne.nl.

Moderne communicatie in Afrika

Edith Dug-yi MMZ (Ghana)

Op het Afrikaanse continent heeft de moderne communicatie haar invloed op de bevolking niet gemist. Ook bij ons medische missiezusters, wordt ons leven en ons werk er duidelijk door beïnvloed.

Moderne communicatie reikt veel mogelijkheden aan om informatie, gedachten en gevoelens mee te delen. Omdat in Afrika vooral de mobiele telefoon kan worden gebruikt zowel voor geletterden als voor ongeletterden is dit communicatiemiddel van vitaal belang ook omdat er nog veel waarde wordt gehecht aan onderlinge verhoudingen. De mobiele telefoon is ook goedkoper en handiger in gebruik dan de computer of het internet waar je ook nog enig inzicht moet hebben in technologie en waarvoor je ook moet kunnen lezen. Internetcafés zijn overal te vinden, tot in de meest afgelegen plaatsen en geven daardoor ook meer gelegenheid om werk te zoeken en te vinden.

Positieve gevolgen:

Naast al deze voordelen op lokaal vlak maken media als de mobiele telefoon, e-mail, Facebook, Skype e.a. contact gemakkelijker met heel Afrika en zelfs met de hele wereld waardoor onze kijk op de wereld en op het leven wordt verruimd. In de meeste landen maken niet alleen grote handelszaken gebruik van computers en internet maar ook overheidsdiensten zoals banken, elektriciteitsbedrijven, diensten voor watervoorziening, zelfs salarissen gaan per computer waardoor de aanbieding van deze diensten duidelijk verbetert.

Negatieve gevolgen:

Persoonlijk contact wordt nu wel gemakkelijker vervangen door nieuwe communicatieoefjes, waardoor er wel meer oppervlakkige contacten ontstaan met veel mensen maar het echte persoonlijke contact zich beperkt tot een kleiner aantal mensen. Terwijl ICT gebruikt wordt om misdaden op te lossen en te bestrijden wordt het ook gemakkelijker om misdaden zoals diefstal of geweld te organiseren via de mobiele telefoon. In sommige dialecten heeft de mobiele telefoon zelfs de bijnaam 'gossip lines', gekregen.

Medische missiezusters in Afrika maken ook zelf veel gebruik van nieuwe IT mogelijkheden o.a. voor 'voca-

tion promotion'. Ook worden nu vaker nieuwe contacten onderhouden en opgevolgd met internet of met de mobiele telefoon.

Op bestuurlijk niveau worden noodzakelijke interim besluiten wel eens via e-mail genomen. Ook verslagen van bijeenkomsten en interne nieuwsberichten worden gemakkelijk met de computer verstuurd.

Als internationale congregatie helpen de nieuwe communicatie middelen ons om meer en beter contact te hebben met elkaar, om ons op de hoogte te houden van wat er onder onze zusters leeft en met en in onze missie gebeurt, zowel in Afrika als in de hele wereld.

Vertaling:

Magda van Hoyweghen MMZ.

Marie Asha Tobin MMZ (India):

INDIA EN INFO

Communicatie ligt aan de basis van elke samenleving. Met de recente opkomst van de Informatie Technologie op een wel merkwaardige manier, gebruik van Informatie Technologie op het vlak van IT en is Bangalore de 'Silicon Valley' van India. Indiase vakmensen zijn wereldwijd zeer in trek. In India computers zijn op de meeste scholen beschikbaar.

Medische interventies geïntroduceerd om informatie te geven over: behuizing, financiële voordelen voor scholing, mogelijkheden voor verdere opleidingen, plaatsen waar medische hulp gevraagd en gegeven kan worden enz.

Een ander initiatief uitgaande van de bevolking in samenwerking met het gouvernement is de 'Community Radio'. Dit communicatiemiddel biedt de mogelijkheid aan de plattelandsbevolking om direct toepasselijke en betrouwbare informatie te krijgen op gebied van landbouw, weer e.d. maar het geeft aan de bevolking zelf ook de mogelijkheid nieuws en berichten te melden van de ene gemeenschap naar de andere en contact te onderhouden met de dorpen in de omgeving. Al deze pogingen in het gebruik van IT zijn goed maar toch nog niet voldoende om de steeds duidelijker wordende kloof tussen rijk en arm te overbruggen, integendeel die wordt steeds groter. Deze enorme tegenstellingen die eigen zijn aan de Indiase gemeenschap niettegenstaande hun visie op de sociaal liberale ontwikkeling, zijn voedsel voor een sociale revolutie die soms niet veraf lijkt.

Medische missiezusters in India hebben gekozen om aan de kant van de armen te staan in hun strijd voor een rechtvaardige en humane maat-

Informatie Technologie zou voor India wel eens een goed middel kunnen zijn om de sociale gespletenheid te overbruggen tussen de massa arme Indiërs die het steeds met minder moeten stellen en een kleine maar snel groeiende groep rijken die steeds meer rijkdom in handen krijgen. De staat laat zich hier niet onbetuigd en is recent begonnen met een ambitieus programma: het uitreiken aan alle burgers van een 'Unique Identity Card' (UID), een identiteitskaart die rechtstreeks toegang verleent tot openbare diensten als banken, credit unions, pensioen inlichtingen e.d. Voor de armen, voor wie deze diensten tot nu toe moeilijk toegankelijk waren, zou dit een grote verbetering kunnen zijn. Ook omdat deze kaart uitschakeling van tussenpersonen met zich meebrengt zou het de stijgende corruptie kunnen verminderen. Een ernstig probleem is wel dat,

zoals in alle landen, ook in India een dergelijke kaart de weg opent om privé gegevens te bekomen waardoor de persoonlijke vrijheid bedreigd wordt. Daarom is er nogal wat protest tegen de invoering van deze UID-kaart.

Verscheidende Indiase staten zijn ook met hun eigen plaatselijke projecten begonnen. Zo heeft de staat Bihar een informatiesysteem ontwikkeld om mensen die in heel afgelegen gebieden wonen, de nodige algemene en gouvernementele informatie te geven via een telefoon. Deze mogelijkheid is nu toegankelijk voor 90% van de inwoners in het landelijke deel van Bihar. Het nationale bestuur van India heeft dit initiatief bevestigd met 'de gouden medaille' te geven aan de staat Bihar voor het opzetten van dit programma. Andere staten hebben openbare video con-

INFORMATIE TECHNOLOGIE

menleving en is een kunst waar elk individu en elke samenleving mee begiftigd is. Informatie technologie (IT) is er wereldwijd een vrij complex communicatie systeem ontstaan waar India op heeft gemaakt om haar economie te verbeteren. Daardoor is ze nu ook een niet te negeren mededinger geworden in de 'Silicon Valley' van het Oosten geworden. In de meeste steden zijn uitstekende opleidingen voor IT en degelijk opgeleide mensen beschikbaar. Mobiele telefoons over het hele land, ook op het platteland verspreid, worden intens gebruikt en beschikbaar. In het hoger onderwijs worden de leerlingen verondersteld 'computer-kundig' te zijn.

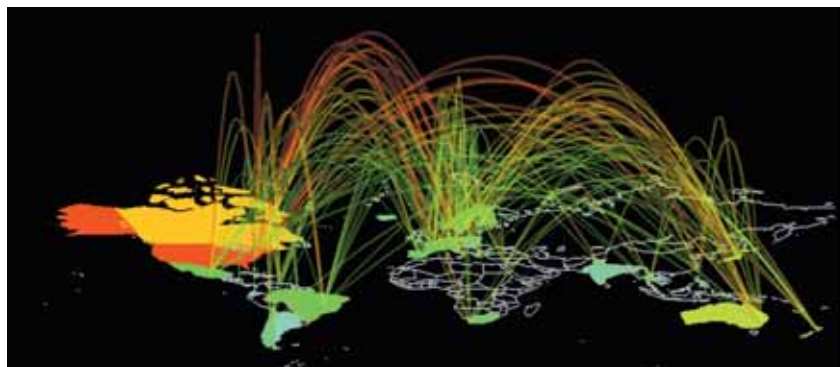
schappij. Zij delen nu ook in dit getouwtrek tussen de verschillende Indiase leefgemeenschappen en ervaren ook de groeiende onrust in het land maar tegelijkertijd delen ze met de internationale groep van medische missiezusters de roep om echt hun charisma van healing in praktijk te brengen, waar ook het goed gebruik van een steeds verder ontwikkelende technologie deel van uitmaakt.

Het gebruik van moderne communicatiemiddelen als e-mail, internet, intranet enz. wordt binnen de Society aanbevolen. Wanneer ten voordele van hun missiewerk, medische missiezusters in kleine groepen samen wonen in een rurale gemeenschap, worden ze helaas vaak geconfronteerd met haperende of helemaal niet werkende moderne informatie faciliteiten als gevolg van de ongelijke ontwikkeling in het land. Bovendien worden in steden zoals Patna, waar we een grote MMZ gemeenschap hebben, deze communicatiemiddelen vaak gestoord door veelvuldig werk en renovatie aan het wegennet, en dit maakt elektronische verbindingen moeilijk en dikwijls onmogelijk. In kleinere steden als Maner, Hajpur en Kasiadhi valt de elektriciteit vaak uit terwijl toch de grootste Indiase steden over de meest gesofisticeerde mogelijkheden beschikken voor in-

ternationale bijeenkomsten. Medische missiezusters in India proberen zo goed mogelijk op de hoogte te blijven van alle nieuwigheden in de informatie technologie en we moedigen elkaar ook aan tot het gebruik van diverse communicatiemiddelen, maar de groei en enorme expansie van de Informatie Technologie is en blijft wel een reële uitdaging voor ons. Ook vanuit het land zelf komt er steeds een duidelijke boodschap dat, nu het moderne India er alles aan doet om onder de wereldleiders gerekend te worden, wij ook werk moeten maken van het gebruik van een betere Informatie Technologie. En toch... we vragen ons ook wel af: wie zijn of worden die wereldlei-

ders eigenlijk? Zal India in de toekomst ooit geconfronteerd worden met haar unieke zending om als een natie de visie van haar stichters: Gandhi, Nehru en Bhim Rao Ambedkar naar voren te brengen? Zal ze dan ontdekken dat ze haar kans heeft gemist om wereldgeschiedenis te maken op haar eigen unieke manier omdat ze zich heeft laten leiden en verleiden door visies die van buitenaf kwamen? De toekomst zal het uitwijzen!

*Vertaling:
Magda van Hoyweghen MMZ*

Internetgebruik in landen en werelddelen waar de Medische Missiezusters actief zijn.

	<i>bevolking</i>	<i>internetaansluitingen</i>	<i>percentage gebruikers</i>
Afrika	1.037.000.000	118.600.000	11.4%
India	1.166.000.000	100.000.000	8.6%
Indonesië	240.000.000	39.600.000	16.5%
Philippijnen	94.000.000	29.700.000	31.6%
Wereld Totaal	6.930.000.000	2.110.765.810	30.2%

Mobiele telefoontjes in Afrika

In Kampala word ik aangesproken door een bedelaar. Of ik wat kleingeld heb. Ik voel tevergeefs in mijn zakken naar muntjes en verontschuldig me naar de man. Maar hij is niet uit het veld geslagen en haalt een mobiele telefoon tevoorschijn. Wijzend op z'n mobieltje vraagt hij of ik hem dan misschien wat airtime kan toesturen.

Onderzoek van ITU (International Telecommunication Union, 2007) laat zien dat Afrika wereldwijd de snelst groeiende markt voor mobiele telefoons is. Eén op de negen Afrikanen heeft een mobiele telefoon en het gebruik van mobiele telefoons is de laatste 7 jaar jaarlijks gemiddeld met meer dan 50 procent gegroeid.

De belangrijkste functie van mobiele telefonie in Afrika is familiecontact. Mensen wonen vaak ver uit elkaar, de afstanden zijn groot en de wegen zijn slecht. Brieven versturen duurt dagen tot weken, maar een sms-je is zo verstuurd. Mensen in Afrika geven naar verhouding meer aan telecommunicatie uit dan consumenten in industrielanden. Toestellen zijn overal verkrijgbaar vanaf 50 dollar (een gemiddeld maandloon) en op iedere hoek van de straat kun je pre-paid kaarten van \$1 of \$2 kopen. Waar mensen voorheen soms uren moesten lopen om een boodschap te bezorgen kunnen ze nu een sms-je sturen of even 'beepen'.

Beepen en flashen

Omdat bellen voor veel Afrikanen te duur is, wordt het toestel vooral gebruikt om te sms-en. Nog goedkoper dan sms-en (zelfs helemaal gratis) is het zogenaamde 'beepen' zoals het in Tanzania heet of 'flashen' zoals het in Nigeria wordt genoemd. Dit is iemand opbellen, de telefoon over laten gaan en vervolgens ophangen. Afhankelijk van het aantal keren dat de telefoon over gaat, de tijd, plaats, context en relatie tussen mensen worden zo verschillende boodschappen doorgegeven, van 'het eten is klaar' tot 'ik mis je'.

De mobiele telefoon is in Afrika naast een statussymbool ook gewoon een heel handig gebruiksvoorwerp. Bellen is dan misschien te duur voor veel mensen, een mobieltje is ook heel handig als klok, wekker, agenda, fototoestel en mp3-speler. Vooral het Nokia toestel met ingebouwd lampje is populair als zaklamp voor de donkere Afrikaanse nachten.

Mobiele rugzak

Een probleem is het opladen van de mobiele telefoon, want elektriciteit is niet overal aanwezig. Toen Zuster Mien Leistra op verlof was uit Kenya heeft ze hiervoor een oplossing gevonden. Ze is in contact gekomen met mensen die een rugzak ontworpen hebben met een ingebouwd zonnepaneeltje, een accu en universele aansluitingen voor het opladen van de mobiele telefoon. De mobieltjes zijn belangrijk bij de begeleiding van de mensen die op stipte tijd hun medicijnen moeten innemen bijvoorbeeld om het HIV virus te onderdrukken.

Die rugzak gaat deel uit maken van het gezondheidsprogramma van de Medische Missie Zusters in Ang'inya Kenya als hier in Nederland de financiering rond komt.

Een mobiele rugzak kost € 98,- per stuk. Wilt u een bijdrage doen? Stort uw gift op ING 335600 of Rabobank 3642 60602 o.v.v. rugzak.

Mobiele telefoon is de PC van Afrika

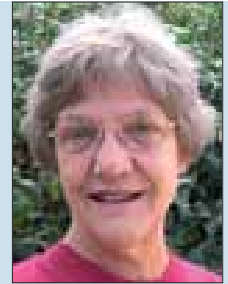
De mobiele telefoon is de PC van Afrika. Mobiele telefonie verbetert in Afrika niet alleen de basis infrastructuur voor gezondheid, onderwijs en veiligheid maar het is ook het vliegwiel voor economische groei en ontwikkeling. De mobiele telefoons kunnen een belangrijke rol spelen in de zelfredzaamheid van extreem arme Afrikaanse regio's. *The future in Africa is mobile.*

Artikel van Bert Lacroix
'De mobiele revolutie in Afrika'
bewerkt door Mien Leistra

7

Zeven vragen aan... Mirjam Koevoets MMZ

1. Wanneer ben je naar Afrika vertrokken?

In 1968, als verpleegster. Na een jaar in het Ernest Openheimer Hospitaal voor mijnwerkers in Welkom, Zuid-Afrika heb ik in Kaapstad de opleiding verloskunde gevolgd en ben daarna bijna 10 jaar in Siteki, Swaziland, geweest.

2. Wat zijn je belangrijkste herinneringen aan die tijd?

In Welkom leerde ik veel over de eigenaardige sociale en politieke situatie van Zuid Afrika. Kaapstad was spannend! We woonden met 5 mmz hutje-mutje in één appartement en waren op bescheiden wijze actief in de anti-apartheidsbeweging.

3. Daarna was je lange tijd in Siteki?

Ja, we waren daar met een groep van 5 tot 8 mmz en alhoewel ons werk erg belangrijk was, was er ook aandacht voor de kwaliteit van ons leven. De vernieuwing die in de gehele MMZ Gemeenschap in de jaren 70 werd aangemoedigd werd door onze community goed opgepakt. We experimenteerden met alternatieve vormen van religieuze expressie, van meer stilte en contemplatie tot de extroverte vormen van de charismatische beweging! We werkten allemaal in hetzelfde project; een klein ziekenhuis waar veel aandacht was voor preventieve zorg en educatie. Zo kwam er een uitgebreid netwerk van dorpjes waar het mobiele Public Health Team prenatale en zuigelingenverzorging en gezondheidsvoorlichting voor moeders gaf. Ook de 2-jarige verpleegstersopleiding was Public Health gericht. Dit programma werd na een aantal jaren officieel erkend door de overheid.

4. Zijn er nog medische missiezusters in Swaziland?

We hadden vanaf 1970 een duidelijk plan; het zo 'Swazi mogelijk' te laten functioneren zodat de eigenlandse mensen voor de continuïteit konden zorgen. Er zijn in die jaren veel medewerkers voor 2 of 3-jarige vervolgoopleidingen naar Zuid Afrika en Kenia geweest en zij hebben de leidinggevende functies van ons overgenomen. De laatste zusters zijn er in 1985 weggegaan en van wat ik er nu nog over hoor heeft het *Good Shepherd Hospital* nog steeds een goede naam in Swaziland.

5. Ben jij tot 1985 gebleven?

Nee, ik werkte voornamelijk in de opleiding en dat deel kon als eerste worden overgedragen. Van 1980 tot 1984 had ik een administratieve taak voor de MMZ in Sector Afrika.

6. Wanneer ben je uit Afrika weggegaan?

In 1984 heb ik ruim een jaar in Chicago USA Spiritualiteit gestudeerd om me te verdiepen in de psychische en geestelijke aspecten van gezondheid en welzijn. Daarna ben ik gevraagd om me voornamelijk in Nederland in te zetten.

7. Is er nog iets wat je belangrijk vindt om te zeggen?

Dit verhaal is niet af. Missie hield niet op na Afrika; aan gezondheid, heelwording en geluk van mensen en gemeenschappen is overal behoefte, ook hier in het westen.

Tjitze Vogel

In Memoriam

Zr. Marcella Kessels is op 15 augustus overleden. Haar eerste opdracht als MMZ lag in Mödrath, Duitsland in een opvanghuis voor jonge mensen die in de naoorlogse chaos hun weg zochten. In 1969 ging ze naar Welkom, Zuid Afrika, waar ze een aantal jaren haar speciale handwerk talent inzette met het geven van naailes aan vrouwen en mannen in de destijds afgescheiden dorpen voor gekleurde mensen. Ze was een lieve, frêle en wilskrachtige vrouw met 'n open oog voor de kleine, mooie dingen van het leven. Marcella werd 83 jaar.

Zr. José Tol overleed op 11 september. In 1952 vertrok ze naar Indonesië en kwam in 1957 om gezondheidsredenen terug. Vanwege die gezondheidsredenen ging ze als eerste van ons alleen wonen en zette zich jarenlang in als welfarehelpster in een verpleeghuis in Utrecht. Ze heeft zich laten kennen als een doortastende en menslievende vrouw, vriendin, buurvrouw en medebewoonster in de hoge flat in Overvecht en de laatste jaren in Huize Beukenstein, Driebergen. Tot haar eigen en onze verrassing is José 89 jaar geworden.

Met de nieuwe communicatiemiddelen kunnen mensen elkaar ontmoeten over de grenzen van eigen ruimte en cultuur, waardoor een geheel nieuwe wereld van mogelijkheden voor vriendschappen wordt gecreëerd. Dat is een geweldige kans.

Het verlangen naar communicatie en vriendschap is geworteld in onze natuur. In het licht van de Bijbelse boodschap moet het op de eerste plaats gezien worden als deelname aan de communicatieve en éénmakende liefde van God en het beantwoorden aan onze natuur; dat we geschapen zijn naar Gods beeld en gelijkenis, de God van communicatie en communio.

Paus Benedictus XVI

*Voor de 43ste Internationale dag v/d Communicatie,
mei 2009*

